

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွှတ်တော် သုံးရပ်လုံးအတွက် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သော ရွေးကောက်ပွဲစနစ်

ကိုးကွယ်

ဒီမိုကရေစီကျင့်သုံးသော နိုင်ငံများတွင် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခု ကျင်းပရာ၌ လွှတ်လပ်၍ တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုဖြစ်ရန် သာတူညီမျှ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေအထားကို ဖန်တီးပေးရန်လိုအပ်သည်။ ထိုအခါ ရွေးကောက်ပွဲကိုမည်သည့်စနစ်ဖြင့် ကျင်းပမည်ဆိုသည်က အရေးပါသော ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ ယုံကြည်စိတ်ချရခြင်း ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခု၏ ဂုဏ်သိက္ခာပင် ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိ၍ အများယုံကြည်အားထား ရသည့် အရည်အချင်းပြည့်မီသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို ရွေးချယ်၍ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ကြ ရသည်။ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများသည် နိုင်ငံတစ်ခုအတွက် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ နိုင်ငံတော်၏

ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံနိုင်ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့ဆန္ဒပြုထားသောမဲဆန္ဒ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို ပြောင်းလဲစေနိုင်ကြောင်း ယုံကြည်ပြီး စိတ်အားထက်သန်စွာ မဲပေးခြင်းကြောင့် အလဟဿဖြစ်သော မဲအရေအတွက် နည်းပါးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ မဲအလေအလွင့်ဖြစ်မှုလည်း ပိုမိုနည်းပါးလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစနစ်ကြောင့် ပါတီများကို ပိုမိုတိကျစွာ ကိုယ်စားပြုနိုင်ခြင်း၊ ပါတီဝင်များနှင့် လူနည်းစုများကိုလည်း ကိုယ်စားပြုနိုင်ခြင်းနှင့် အများစုပါဝင်

အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Proportional Representation) အများအပြားရှိသည့်အနက် ပါတီအမည်ကိုမူတည်ပြီး အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Party List PR) စနစ်တွင် စာရင်းပိတ် (Closed List) စာရင်းဖွင့် (Open List) နှင့် စာရင်းလွတ် (Free List) ဟူ၍ ပုံစံ သုံးမျိုးရှိပါသည်။ စာရင်းပိတ် (Closed List) သည် ပါတီကို ဆန္ဒပြုရမည့်ပုံစံဖြစ်ပြီး ပါတီက ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ အမည်စာရင်းကို ဦးစားပေးအစီအစဉ်အလိုက် ပြုစုပေးရပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်အနေဖြင့်

အဓိကအသုံးပြုလျက်ရှိသည့် စနစ်သုံးမျိုးမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

ကော်မရှင်သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် လေးကြိမ်တွေ့ဆုံ၍ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များကို ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်ပြီး လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်သင့်သည့်

စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို တရားမျှတမှုအပြည့် ကျင့်သုံးပြီး ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကိုအခြေခံသည့် ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်နိုင်ရေးသည် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အနှစ်သာရလည်းဖြစ်ပါသည်။ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီများ ယင်းတို့ကို ထောက်ခံသောဆန္ဒမဲများအရ အချိုးကျပါဝင်ခွင့်ရရှိနိုင်သည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs)ကို လာမည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်ပြီ

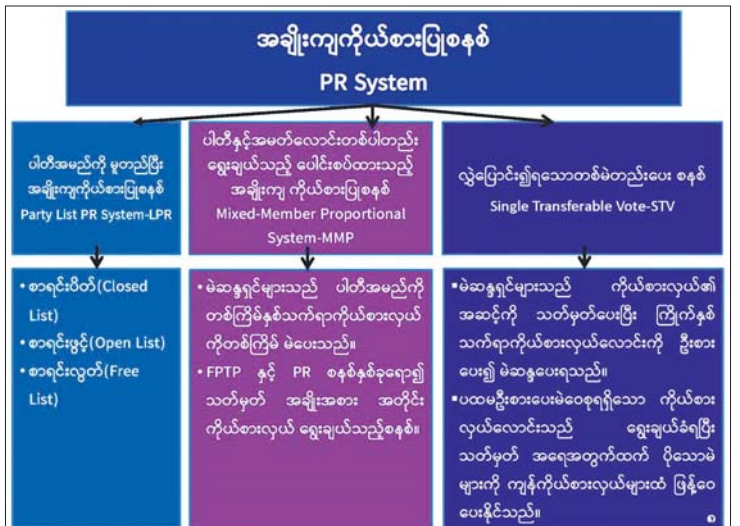
ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများကို ဖော်ဆောင်ထင်ဟပ်လျက် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံများသည် ပိုမိုကောင်းမွန် ပြည့်စုံသည့် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲကျင့်သုံး လာကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံ ၁၉၃ နိုင်ငံတွင်အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs) ကို ၁၁၁ နိုင်ငံက ကျင့်သုံးပြီး ဗဟုစနစ်ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံ ၇၄ နိုင်ငံနှင့် အခြားရွေးကောက်ပွဲစနစ် ကျင့်သုံးသည့်နိုင်ငံ ၅၈ နိုင်ငံရှိကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ နိုင်ငံတော်တော်များများတွင် မဲများသူအနိုင်ရသည့် ရွေးကောက်ပွဲစနစ် Majority Vote တွင် အားနည်းချက်များ လေ့လာတွေ့ရှိရသည့်အတွက် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs) သို့ ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးလာခဲ့ကြသည်။

အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် များစွာရှိသည့်အနက် ထိုစနစ်ကိုကျင့်သုံးသော နိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံးသည့် ပုံစံကို ခွဲခြားကြည့်ပါလျှင် အဓိကပုံစံ သုံးမျိုး ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ပါတီအမည်ကို မူတည်ပြီး အချိုးကျရွေးချယ်သည့်စနစ် (Party List PR System-LPR) ပါတီအမတ်လောင်း တစ်ပါတည်းရွေးချယ်သည့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Mixed-Member Proportional System-MMP) နှင့် လွှဲပြောင်း၍ရသော တစ်မဲတည်းပေးစနစ် (Single Transferable Vote-STV) တို့ ဖြစ်ပါသည်။ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်တွင် အဓိကအသုံးပြုပုံစံ သုံးမျိုးမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

ကိုယ်စားလှယ်ကို ရွေးချယ်ခွင့်မရှိဘဲ ပါတီကပြုစုသော ကိုယ်စားလှယ်အစီအစဉ်ကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ စာရင်းဖွင့် (Open List) သည် ပါတီတစ်ခုတည်းကိုသာ ရွေးချယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကိုပါ ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ပါတီမှ ရွေးချယ်ပေးထားသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို ဦးစားပေး အစီအစဉ် တပ်ထားခြင်းမပြုဘဲ မဲဆန္ဒရှင်များက ကြိုက်နှစ်သက်သည့် ကိုယ်စားလှယ်ကို မဲပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲစနစ် ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးရန်အတွက် လွယ်ကူရှင်းလင်းမှု အရ စာရင်းပိတ် (Closed List) နှင့် စာရင်းဖွင့် (Open List) စနစ် နှစ်မျိုးအနက်မှ ရွေးချယ်စဉ်းစား ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ပါတီအမည်ကိုမူတည်သည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Party List PRs) ပါတီအမည်ကို မူတည်ပြီး ရွေးချယ်သည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်တွင်

ယင်းအပြင် ပါတီနှင့်အမတ်လောင်း တစ်ပါတည်းရွေးချယ်သည့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်ပုံစံ (Mixed - Member Proportional System-MMP) အသုံးပြုသော နိုင်ငံများ ရှိသည်။ အဆိုပါပုံစံတွင် မဲဆန္ဒရှင်များသည် ပါတီအမည်ကို တစ်ကြိမ်နှင့် နှစ်သက်ရာ ကိုယ်စားလှယ်ကိုတစ်ကြိမ် ဆန္ဒမဲပေးသည့်ပုံစံ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံသူအကုန်ယူစနစ်(FPTP)နှင့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်ပုံစံ တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သတ်မှတ်အချိုးအစားအတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်ရွေးချယ်သည့် စနစ်ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအပြင် လွှဲပြောင်း၍ ရသော တစ်မဲတည်းပေး စနစ်ပုံစံ(Single Transferable Vote-STV)ကို အသုံးပြုသော နိုင်ငံများလည်းရှိပါသည်။ အဆိုပါပုံစံတွင် မဲဆန္ဒရှင်များသည် ကိုယ်စားလှယ်၏အဆင့်ကို သတ်မှတ်ပေးပြီး ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို ဦးစားပေး၍ ဆန္ဒမဲပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပထမဦးစားပေး မဲစေ့ ရရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းသည် သတ်မှတ်မဲအရေအတွက် Threshold ထက်ပိုနေပါက ရွေးချယ်ခံရပြီး အဆိုပါ Threshold ထက်ပိုသောမဲများကို မိမိနှစ်သက်သည့် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ပြန်ဝေပေးနိုင်သော စနစ်ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ MMP နှင့် STV ပုံစံနှစ်မျိုးသည် မဲဆန္ဒရှင်များ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အသိပညာပြည့်ဝမှုရှိမှသာ အသုံးပြုရန် သင့်လျော်မည်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ စာတတ်မြောက်မှုအခြေအနေအရ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် ပါတီကိုသာ ရွေးချယ်ရသည့် စာရင်းပိတ် (Closed List) စနစ်ကို ရွေးချယ်ကျင့်သုံးနိုင်ရေး စဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြောင်းလဲကျင့်သုံးသင့်သည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်(PRs) ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ

ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs) သို့ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးသင့်ကြောင်း သဘောတူတင်ပြခဲ့ကြပြီးနောက် ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ရုံး မင်္ဂလာခန်းမ၌ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ အစုအဖွဲ့အလိုက် အသေးစိတ် ထပ်မံဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး မဲအများဆုံးရသူ အနိုင်ရသည့် (FPTP) စနစ်မှ အချိုးကျကိုယ်စားပြုရွေးကောက်ပွဲစနစ်(PRs)သို့ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရာတွင် Closed List PR ကို ကျင့်သုံးသင့်ကြောင်း နိုင်ငံရေးပါတီများက ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။ မိမိတို့နိုင်ငံနှင့် သင့်လျော်ကိုက်ညီသော Closed List စနစ်ကို ကျင့်သုံးမည်ဆိုပါလျှင် (၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့် ပါတီများ) မဲလက်မှတ် နမူနာပုံစံ(၁)အတိုင်း ဖြစ်၍ မဲပေးရာတွင် ရှင်းလင်းလွယ်ကူပါမည်-
Closed list System ကို ကျင့်သုံးမည်ဆိုပါက ပါတီအလိုက် ရွေးကောက်ခံမည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ အမည်စာရင်းကို ဦးစားပေးအစီအစဉ် အလိုက် ကော်မရှင်သို့ တင်ပြထားရမည်။ ပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ ရုပ်ပုံများကို ဗီဒီယိုပုံစံများဖြင့် မဲဆန္ဒနယ်မြေအတွင်း ဥပဒေများနှင့်အညီ ကပ်ထားနိုင်သည်။
Party List PR (Closed List) အရ ပါတီများမှ ကြိုတင်တင်ပြထားသည့် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစားပေးအစီအစဉ်အတိုင်း Thershold အရ ရရှိမည့် ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက် သတ်မှတ်ခြင်း အကြံပြုချက်နမူနာ (ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ)

အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုစနစ်သည် မဲဆန္ဒနယ်ကို ရေိယာကျယ်ပြန့်စွာ သတ်မှတ်၍ ယင်းမဲဆန္ဒနယ်မှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကိုပါ သတ်မှတ်ပေးပြီး ပါတီအဖွဲ့ အစည်းအလိုက် ယှဉ်ပြိုင်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီအဖွဲ့အစည်းအလိုက်ရရှိသည့် ထောက်ခံဆန္ဒမဲအပေါ်မူတည်၍ ရွေးကောက်ခံရသည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို သတ်မှတ်ပေးသည့်စနစ် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစနစ်အရ တစ်သီးပုဂ္ဂလများလည်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ပြီး ယင်းတို့ရရှိသော ထောက်ခံဆန္ဒမဲအပေါ် မူတည်၍

စာမျက်နှာ ၁၆ မှ

..... နေ့စဉ် အထွေထွေဆန္ဒမဲအတွက်ပွဲ
ပြည်သူ့လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲအားလုံး
ပေးပို့ရမည့် ဝန်ထမ်းများ (၁)
အမှတ်အသားအရပ်များ ပြင်ဆင်ပေးရန် ဝန်ထမ်းများ
ပြန်လည်ဖြည့်တင်းပေးရမည့် ဝန်ထမ်းများ

တိုင်းရင်းသားစည်းရုံးညွှန်ကြားမှုဌာနချုပ်	အမျိုးသားစည်းရုံးညွှန်ကြားမှုဌာနချုပ်
ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးအဖွဲ့	လူ့အဖွဲ့
ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ	ပြည်သူ့ပါတီ
အမျိုးသားနိုင်ငံရေးမဟာမိတ်များအဖွဲ့	ပြည်ထောင်စုကောင်စီအဖွဲ့
ပြည်ထောင်စုပြန်လှည့်ရေးအဖွဲ့	အမျိုးသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့
အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအင်အားစုပါတီ	ပြည်သူ့အင်အားစုပါတီ
ဧကန်ပြည်သူ့ပါတီ	ပြည်သူ့အဖွဲ့အစည်း
အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့အစည်း	ညီညွတ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီပါတီ
မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းဒီမိုကရေစီပါတီ	ဦးစွာကော်လံဘီယံ
ပြည်သူ့အကျိုးပြုရေးအဖွဲ့အစည်း	ဦးစွာတစ်သီးပုဂ္ဂလ
လူ့အဖွဲ့အစည်း	ဦးစွာအကျိုးပြုရေးအဖွဲ့အစည်း

အချိုးကျ ကိုယ်စားပြု (Closed List) စနစ်အတွက် မဲလက်မှတ် နမူနာပုံစံ(၁)

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ပါတီများအလိုက် ကြိုတင်တင်ပြထားရမည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးစားပေးအစီအစဉ်(နမူနာပုံစံ)

(A)ပါတီ	(B)ပါတီ	(C)ပါတီ	(D)ပါတီ	တစ်သီးပုဂ္ဂလ
၁။ ဦးအေး	၁။ ဦးတင်	၁။ ဦးခ	၁။ ဦးမျိုး	၁။ ဦးဘ
၂။ ဦးအောင်	၂။ ဦးမှန်	၂။ ဦးသုရ	၂။ ဦးတိုး	
၃။ ဦးမောင်	၃။ ဦးကြိုင်	၃။ ဦးလှလှ	၃။ ဒေါ်မူမူ	
၄။ ဒေါ်လှလှ	၄။ ဒေါ်ထွေး	၄။ ဒေါ်လှိုင်	၄။ ဒေါ်ကြိုင်	
၅။ ဦးလှ	၅။ ဒေါ်တင်	၅။ ဒေါ်မိုး	၅။ ဦးကျော်	
၆။ ဦးဝေ	၆။ ဒေါ်တင်	၆။ ဦးချစ်	၆။ ဦးသူ	
၇။ ဦးမြင့်	၇။ ဦးခင်	၇။ ဦးစိုး	၇။ ဦးရ	
၈။ ဦးသိန်း	၈။ ဦးမင်	၈။ ဦးမိုး	၈။ ဦးထွန်း	

ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်ရန်အနည်းဆုံးရရှိရမည့် ခိုင်လုံမဲတွက်ခြင်း (Threshold)

$$\text{ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်ရန်မဲ} = \frac{\text{ခိုင်လုံမဲစုစုပေါင်း}}{\text{ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်} + ၁} + \text{တွက်ချက်မှုဇယား}$$

$$\text{ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်ရန်မဲ} = \frac{၉၀၀,၀၀၀}{၈ + ၁} + ၁၀၀,၀၀၀$$

ပါတီ	ရရှိသည့် ဆန္ဒမဲပေါင်း	ပထမ ရရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေ	ကြွင်းကျန် မဲပေါင်း	ကြွင်းကျန်မဲမှ ထပ်မံရရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေ	ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေပေါင်း
(A) ပါတီ	၃၃၀,၀၀၀	၃	၂၉၇,၀၀၀	-	၃
(B) ပါတီ	၁၉၀,၀၀၀	၁	၁၈၉,၀၀၀	၁	၂
(C) ပါတီ	၆၀,၀၀၀	-	၆၀,၀၀၀	-	-
(D) ပါတီ	၂၂၀,၀၀၀	၂	၁၉၈,၀၀၀	-	၂
တစ်သီးပုဂ္ဂလ	၁၀၀,၀၀၀	-	၁၀၀,၀၀၀	၁	၁
စုစုပေါင်း	၉၀၀,၀၀၀	၆		၂	၈

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ပါတီများအလိုက် ကြိုတင်တင်ပြထားရမည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးစားပေးအစီအစဉ်(နမူနာပုံစံ)

(A)ပါတီ	(B)ပါတီ	(C)ပါတီ	(D)ပါတီ	တစ်သီးပုဂ္ဂလ
၁။ ဦးအေး	၁။ ဦးတင်	၁။ ဦးခ	၁။ ဦးမျိုး	၁။ ဦးဘ
၂။ ဦးအောင်	၂။ ဦးမှန်	၂။ ဦးသုရ	၂။ ဦးတိုး	
၃။ ဦးမောင်	၃။ ဦးကြိုင်	၃။ ဦးလှလှ	၃။ ဒေါ်မူမူ	
၄။ ဒေါ်လှလှ	၄။ ဒေါ်ထွေး	၄။ ဒေါ်လှိုင်	၄။ ဒေါ်ကြိုင်	
၅။ ဦးလှ	၅။ ဒေါ်တင်	၅။ ဒေါ်မိုး	၅။ ဦးကျော်	
၆။ ဦးဝေ	၆။ ဒေါ်တင်	၆။ ဦးချစ်	၆။ ဦးသူ	
၇။ ဦးမြင့်	၇။ ဦးခင်	၇။ ဦးစိုး	၇။ ဦးရ	
၈။ ဦးသိန်း	၈။ ဦးမင်	၈။ ဦးမိုး	၈။ ဦးထွန်း	

ပါတီအလိုက် အောက်ပါတီကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးကောက်ခံရပါသည်-

(A) ပါတီလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦး- ဦးအေး၊ ဦးအောင်၊ ဦးမောင်

(B) ပါတီ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး- ဦးတင်၊ ဦးမှန်

(D) ပါတီ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး- ဦးမျိုး၊ ဦးတိုး

တစ်သီးပုဂ္ဂလ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၁)ဦး- ဦးဘ

PR စနစ်ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၉၉ တွင် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ တာဝန်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားရာ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ မဲဆန္ဒနယ်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးပါတီဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ခြင်းတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အပြီးအပြတ်အတည်ဖြစ်စေရမည်ဟု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၄၀၂ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ မဲဆန္ဒနယ်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခြင်းတို့သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အရ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကို အာဏာအပ်နှင်းထားပြီးဖြစ်ရာ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs) ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းကို ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်မှုမရှိကြောင်း

လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs) ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၀၊ ပုဒ်မ ၁၂၁၊ ပုဒ်မ ၁၂၂၊ ပုဒ်မ ၁၅၂၊ ပုဒ်မ ၁၅၃၊ ပုဒ်မ ၁၆၅၊ ပုဒ်မ ၁၇၀ စသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းများ ပြောင်းလဲမှုမရှိဘဲ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (က)အရ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပုဒ်မ ၃၆၉ (က) အရ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့်ဖြစ်စေ မဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်တွင် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄၅ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်း တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ပြည်စုံသူများသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံသားများ ဖြစ်ကြသည်-

(က) ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းရင်းသား မိသားစုဝင်များ မွေးဖွားသူ၊

(ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအတည်ပြုသည့် နေ့တွင် ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားဖြစ်ပြီးသူ၊ ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသဖြင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရည်အချင်းနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိသူများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မရှိပါ။ အချိုးကျကိုယ်စားပြု (Closed List) စနစ်ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီများ ယင်းတို့ကို ထောက်ခံသည့် ဆန္ဒမဲများအရ အချိုးအစားအလိုက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံရနိုင်သည်။ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိမည်ဖြစ်သည်။

ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများကို မဲဆန္ဒနယ်များအရ အနိုင်ရသည့် FPTP စနစ်ဖြင့် ကျင်းပခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒရင်စုစုပေါင်း၏ထောက်ခံမဲ ၅၆ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းရရှိသော ပါတီသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၇၈ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒရင်စုစုပေါင်း၏ထောက်ခံမဲ ၅၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းရရှိသော ပါတီသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၇၉ ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့် ပါတီပေါင်း ၉၀ ကျော်အနက် ၂၃

ပါတီသာ လွှတ်တော်တွင် နေရာရရှိခဲ့ပြီး လွှတ်တော်အတွင်း တစ်ပါတီကြီးစိုးမှုများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သော ဥပဒေပြုခြင်း၊ ဥပဒေများ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံအကျိုးရေးရှာသော အဆိုများတင်သွင်းခြင်းတို့တွင် မိမိတို့ပါတီ အသားစီးရလို့မူများကြောင့် လွှတ်တော်များအတွင်း ပွတ်တိုက်မှုများစွာ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ အခွင့်အရေးများ နစ်နာခဲ့ရသည်မှာ ငြင်းဆိုမရသည့် အကြောင်းတရားများဖြစ်ရာ သင်ခန်းစာယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်မျိုးတွင်မဆို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရာတွင် အားနည်းချက်၊ အာသာချက်များရှိကြစေဖြစ်ပါသည်။ ယခုအချိန်ကာလသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အခြေခံသော ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေသည့် အချိန်အခါပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်မဲသာအနိုင်ရသည့် ရွေးကောက်ပွဲစနစ် (FPTP) ကြောင့် တစ်ပါတီအာဏာကြီးစိုးသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အများစုဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဥပဒေပြုရေးကဏ္ဍများတွင် တစ်ပါတီ အာဏာရှင်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အနှစ်သာရများ မဟုတ်ခဲ့ပေ။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အနှစ်သာရမှာ စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေးပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပြီး ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍများတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အနှစ်သာရများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပီပီပြင်ပြင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လွှတ်တော်သုံးရပ်လုံးတွင် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များကို ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း တွေ့မြင်ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို တရားမျှတမှုအပြည့် ကျင့်သုံးပြီး ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အခြေခံသည့် ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်နိုင်ရေးသည် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အနှစ်သာရလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီများ ယင်းတို့ကို ထောက်ခံသော ဆန္ဒမဲများအရ အချိုးကျပါဝင်ခွင့်ရရှိနိုင်သည့် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PRs) ကို လာမည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်ပြီးဖြစ်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ရပါသည်။ ။